

Makkinka (Gem. Weststellingwerf) T.22

1. ande k(j)ip m̄ ð uikkel si:n dā vod n̄ x̄ bennet
-of banya
2. m̄ m̄ o:t x̄efta blum: vx:tōr
3. sa spin: te.ḡ vro.ərəx ali:nəx ma,me.ər metə
masines
4. tynuma spit: r̄j̄ s̄wɔ.x̄ va:r̄k
5. up dat skip kri:ḡ x̄a skimalega b̄.la
// fashimala = totaal verschimmeld // bro.ət-raggebrand
6. da timama:n het n̄ splinter in afijer
7. da skipper hiktam ums mo, n̄ t̄-ofruwer:
uma bek
8. in dat fabrik iżnits me.ətə si:n
9. kumhi me,: x̄in va:nta,ndəx bra:n̄ja
fratris
10. br̄uma:(Brumma). Xe:fmi fi:gle.əx̄en-of
jonger: x̄aris. bi.ər // ðe molten - harfmyjal
myjal reeds verwangen door liter //
11. breŋ̄o:stvi kilo-of fi:punt - kosen(1)-of
kesn̄ (jonger)
12. se: heb m̄ met n̄ fi:b̄m̄ dri myjal vin opst: p̄n̄
13. hec volmei mit n̄ knipel slo:ən
14. ik hep s̄y kne.i:a si:n
15. à s̄nðarkl̄s v̄t nit fyl̄ me.ər da:n̄
16. ik b̄ima, blids dat knit mit h̄p.ər x̄.əmben
17. dat hev̄k nit do.ən m̄ jona-of tegen een
meisje: m̄ me.ət̄
18. vi hetata,n̄ do.ən- di d̄.ər a,ŋkomt
19. spina- spina ver- of binnenshuis: sp̄ra, x̄
re.əgabəl // da sp̄ra, ḡ ha:ȳ: ja upa petə-
of nog erger: inabek = het ḡinrag hangt je op
de pet; gesegd van een woning, waar men niet
overdreven zindelijk is //
20. p̄ets (met klep)- m̄ss (zonder klep)- i:s̄m̄ss-
of verouderend: kl̄tsa (ien 2)- hu:tən- ðfremt
kipsin (wonderlijk hoedje) - ð swat masin - v̄t
masin - at o.ərker - florar m̄ss - at hu:tən-
banya - bennet - x̄eida - bou - hoe:lā:n̄t -
- fen̄ oudtijds alleen gebruikt voor weiden; nu
bestaan door grondverbetering geen echte fennen
- meer: da gæ:gøl(gagel)- da bentøp: l̄
(bentgras)- da by:ndəs en dorashen zijn er
grotendeels uit verdwenen - "mad-e" bestaat alleen
nog in eigennamen als: da fen̄m̄sd̄n en da
mæb̄ - prdestu:l̄ - he:dər k̄kət - fr̄sk? zingen,
maar komen hier niet voor (alleen 1) - flindor
21. di ke.ərl(di) br̄xtəda hi:la ve:tət a:nt
fexter
22. i (1,3 en 4)-of e:(2)- kri:ḡ ð str̄y kra:ltis
far me:(1,3 en 4)-of me:(2) // het pers. vnuw. 2e pers.
enkelv. wordt als e: uitgesproken, zonder veel klem,
met nadruk als i: //
23. eyela:n̄t b̄.t ambl̄ta o:ldə skip m̄ slo:p̄m̄
24. hec het n̄ he.ər ombl̄ (ren 2)-of be:t(3)-fan:
hunt hant
25. Xe:fme, e:toi bri:da sti:n̄ // bri:der - da bri:st̄ //
26. dat standbe:lt st̄.ət -of st̄it - ar nit me.ər
27. di man di het n̄ le:b̄n̄(tin)ax:n̄ pri:s̄-i-of axn̄
ly:s̄ up m̄ se.ər h̄p:ft
28. da dy: v̄ol iknit inda he:mal ble:b̄m̄
29. da'skulokinder heb m̄ met -of met(2)(3 en 4)-
me:star no.ədə se: vest
30. i ka:n̄təx nit kum: e:ðdark(1)-of jonger:
fø:ðdark (2,3 en 4)- klo:ð bin
31. da farkys l̄sn̄ x̄æ:x̄ li:mæ: l̄i:n̄ dreyk?
32. hec kar:n̄t no.ə (1,2 en 3)-of na:(4)- tra:r̄k - hei:
hetat inake:l̄
33. setas ð st̄ok indi besam
34. ne: he:gøl̄, da:dū:z̄ ni me.ər - dat ik ytotit
35. he: jona - ikhe:parlt v̄ he.ər ðḡarph:p̄m̄
36. di pe:za iknit r̄ja vant da fit n̄ binovit
37. sa b̄ina, bla:ntu -of upa b̄ou
38. si hetam e:st h̄p̄m̄ umsin geltupta mæ:k̄?
39. hei sarlt no.əit fe:r (ien 2)-of jonger: fer(3)-
breŋ̄:

40. sa ix da heelta fanda melkwit
 41. da mæ mut fo.ə də frœ - of sœ frœ - upkum:
 ||wif verouderd||
 42. int sne:ka me.ə (Sneekerbeer) swem: iXafe.ək
 43. hei het ambult pro.ətis vndati so starkis
 44. vei mut n da heelta heb m ə. jim da ã:ndara
 heelta
 45. helpes um at bedropta tiln
 46. ð. Xetimormann isu fet ax n slarka (vies)-
 of iX'mudar fet modderwes = welgedaan
 47. se: heb m vedat vit fe: sta (en?) - of festa
 (en?) - spring: kvn
 48. da bo:m hwe: kor - of tyma, n - Sarla bo:m
 ent n
 49. du e.əstat ræ:m - of jonger : at Xla. s (en?) - of
 verouderd : at fîstat. xradixa
 50. da blakr beginta lyd n fo.ə da pre:k
 51. spre:i - kirkrit - „spreiden“ niet bekend.
 52. di frau hetat ho.ər druk of / am polka busin =
polka-bosje = kort haar||
 53. sin heit het m sejfo.ə n.ə skuls X.ə löt n
 || heit - mem - pa:kor befor verduinen voor
 fa:(dar) - mukr enookal o:pa en o:mu (en)
 54. ik hetam ofredn umsol u læ:ta nox bei
 tuæ:ter lanjet ta g.ən
 55. mu:sklø:zæga pryk? - of jonger hoholin:-
 sijs hi.ə nit fo.ə lo || mu:z n - of musklo:zg? -
muisbleurige hoeien||
 56. sti:n pot n biniks ve.ət || hø:lss pot n bñ:n:
 brynamæ: hpot n - da blu mit Xru:zə bñ:n:
 so:ll kryk? - de blauw met grize helen; soutkruiken||
 57. o:bmt || da tarja st.ət ina huk || he.ət -
of moderner ha:et - at he.ətse: = ruimte onder
schoorsteenmantel
 58. i me.ət ist noxta ko:lt umta ka:tson
 59. di ke:sə gefti helder luxt nou
 60. hei trok at peat a:nda start
 61. du kwam: jim ho.ər als fo.ən meda mark -
of verouderd : mar:t
 62. 'domane se: data he: r fulma: kt - of jonger:
 fulma: kt - x
 63. i. sa: g? me: vel maj heb m nicks teg? me, i. sext
 64. da swelvasdi kum: bei kæt n ukve.ər
 65. s̄f j fans.ə bñm(t) nita da, m:
 66. mφ: g? sei ukxra:x ke: ja
 67. si mo.ət or is stuk? (niet inorde) - of stuknt
 (niet meer te repareren)
 68. at het n va:zma darx vest entik n mo.əjá -
 of sa:xta - z.əb m:t
 69. darf jūxin lapt up bla.ət obi:n - of jonger : fut,
 fo:da sit n ba:st - of skp:ra - of jonger : skp:ra - indi -
 ka, na
 70. ik vulvel dat spast am bri:f - of jonger : brief
 brukt
 71. ik he pin arthato
 72. s̄fka dwarx bñals karjkniit mit umagzaan
 73. no.ət kufi drijk? sparn: va tpe:st fo:ada
 neige karra (drie wielen) - of va:g? (vier wielen)
 74. ik bñ vat ho.ət s̄x snt fan mci:n arl
 75. da s̄p:na fana hø:n - of jonger : ko:nan het
 uk solos. at - of jonger : solda:t - vest
 76. we:j hir uk n va:g? mæ: kor ta vo.ən:
 77. di ro.əx n heb m la:ya stickels
 78. ik klp: var(h) - of lo:var xi vo.ət - of nicks farre
 79. at hink va:zal vex fo.ə dat dp:pt vod n
 kun || do:t hinkte zuwill
 80. sin o.ər n lo:p m ð sin o:g? tro.ən:
 81. hø:a mæ: xin is me:t n hærfin no:dəbus tu
 ombramals ta sy: han
 82. da mist n trima yti ledar
 83. hei sets enke: l up farn hebrik jø:ds.ər
 84. at val(?) da mïsk? um nicks a:ndas ta du:n
 ar kum gelt
 85. da mun is hø:a drø:gə fanda doest

87. di v^ex l^ept metⁿ br^ext - st ix^r e^mda vma
 d^r.^a lar^yes - of jonger lar^ys
88. ik heb^m tr^ema met n^d. m: f^p.^ala kleint^a
 fungo
89. da b^ruk i^s mo^strⁱn: dr^p.ga-of dry:ga-bala
 kost^a
90. si^s fasin-of li:ton va^rz nit lar^yma, vel m^azi
91. intshak^t i^s no^xst besta
92. d. sk^ater mut xut m^rk^y k^{ph}z:
93. hik^as aij min hu:t uk fin: k^{ph}z:
94. ik ve:t nit vo^a k^emsy:^k mut
95. syko:ld^a kelder ix^(b) best f^p.^a(r)^t bi:^az
96. ik mos ztablu:t dr^yh^y umanta startk^y
97. ik sal e^ast at h^eil ina start h^e:t^r
98. m^unbry.^a v^ars my:
99. da melkfenter het^r gru:ta krita // d^am^p.lo
 het^r gro:ta fl^vxt = de molen lemaalt een grote
oppervlakte //
100. di supa ix d^ana E. su:^r- sty:dramar mit v^aruma
101. wei soln di pinta in: y:ra folsmitt^r k^{ph}z:
102. da farlt niksup ham ta seg?
103. hei komt no^ait^r manyta l^eta
104. inita: l^eja de bimba:rg^y di fy:^r spe:j^y
 // br^c.^ak^y = spe:j^y = overgeven, braken, spe:j^y
spuwen, si:var^r, huylen //
105. da rfi da:z up^a dro:k^y // ð^avd:g^y ð^asku:v^m=
een wagen aanduwen //
106. im b^olsvar^t (Bolsward) heb^m x^a. stukyta
 brug^a fe:^az:
107. e: mu^r: as kum: um^r fo:altin-of groter: at
 fo:al-ta basi:^az:
108. hei isfa le:uvard^r kam: me:t^r dik^a by:^al-
of pun-of jonger: b^p.^as- metxelt
109. da d^p.^az is far m^a by: han ho: lt ma:kt
110. antraude fr^au mut ne:j^r k^{ph}z:
111. ik heb^m gra:s-of grøsse:t mar:z at va:s
 xi: Xut so:at
112. da b^reuwar sex tis no^xady: r vmtabuwn
113. bar^aka - ik bar^ak. i: bar^ak? (jy bakt, b^bbakt)-
 he:bar^akt - bar^akt he: - of bar^akti - ve:bar^ak?
 ik bar^akt^a-c: bar^akt^a - hei bar^akt^a - ve:bar^akt^a-
 ve:hem: bar^akt
114. bi:^azda - ik bi:^ab-e:-of i: bi:^at- hei bi:^adat-
ve:bi:^ad^r- bi:^ad^r ve:-ik b^pt-ik he b^pd^r-
b^p:d^r se:vk
115. tiz^r kleintin mar: hei i^sxut
116. i: k^{ph}z: hei:zr ei:j^r krig? v^anamar^r
117. hei hei sext he: sul vmei d^E.g^y?
118. da mæ:^axt-of jonger: me:t-se: dati galik ha:do
119. da rva:n: fif(1)-of fyf (en jongeren) pri:^az?
120. undar di:^az: k^ylo:m leit at fol ekols
121. at va:^atar isbe:g^y tko: k^ya:n- at ko: kt arl
122. et h^eci i^s no^xxy:n- tiz^rno mar: krek me:t vod?
123. ma:jone:za v^ast mæ:kt mit^r E^c- mit:^ale:^a
 fan: E^c - mit^a do:^az
124. da: d^art^a lo:mpin jar^a da: nit best xy:j^y-of
va:sn- k^{ph}z:
125. da do:mone: hei x^aja vin
126. ð^az o:^ald^a hys i^s ofbra:nt
127. da melk di spoeit da ku y^ate:xi:^at (jadder)-
of yt da n^ares (uiers)
128. da k^aster l^epta k^aka:l // mykys krys^r //
129. da ar:ms far:nd^a kro:ja by:^ag^y d^p.^az far:nt
 XAVIXT
130. da t^ari dytsas kva:m: no^xlyton-of lyt^r
 d^p.^az
131. da heb^m em bunt em blau sl^p.g^y
132. da: s^y i^svar^t d^ana
133. da le:^az: par^a tne:
134. tiz^r hei:latit le:d^r da:rikja sc:^an he
135. fra:nok^az (Fremder) v^atr^a hei:la net^a stadt
136. dun- ik du:dt - i. du:nt (jy of b^bb) - hei-of hei
 datat- ve: du:nt- jrm du:nt- sc: du:nt- ik
 de:jst - c. de:dnt - hei de:jst - ve: de:dnt-

136. jims de: dnt - sei de: dnt - de: fiktkaat -
de: ijt marr - de: dⁿ seit marr
 137. d^p: pa - d^p: pyrk - d^p: p^f bek? - da solda:tⁿ
of jonger: da solda:tⁿ
 138. dæsk? - hei d^fst - hei d^fsta - he. het doeskⁿ
 || hei het doest: hij heeft dorst!!
 139. bin: - ik bin - i. bin: (fy of 16) - hu:bint - vei
bin: - jim bin: - sei bin: - bint-he. bponi - ik
he bpon:
 140. Locale landmaten: lander: 1ha - ru(1ha =
624 roede) - ma:t alleen nog in topón. als: dases

- ma:t (de kes mat) // Oudtijds was een mat de opp.
die een beste arbeider per dag kon bewerken, nl.
400 roede; bij latere (betere) sociale voorwaarden
werd het mat gesteld op 300 roede (en?) // - ð
sxe: pal:ant = 500 roede bouwland - dr
ti. sxe: pal is no geen topón. // ð sxe: pal e. ðt
apols (inhoudsmaat waarvan er 3 evenveel
waren also 2 korf (1 korf = 1 hl) // (1) herinnert zich
van vroeger nog ð midala:nt als opp. maat!!
 141. Locale waternamen: ds kyndor (De Kunder)
de lenda (De Linde).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is mak'kam

De inwoners heten: 'mak'kastas

Hun bijnaam is: mak'kams kuts e. tsr^t - of fr:tsr^t (kocketers).
Aantal inwoners op 1 jan. 1950: 1033.

Gaaltvostrand. De voornaamste wijken zijn: de kumfaart dorp (De Krom) - byterheidsfeit (Gouwsterheideveld) - gt o:st - of gt o:st - le: gerd nsvoit (Lage Duurwoude) - fe:nbu:rsen (Veene- buren) - midelbu:ren - lar: nö diks. tu:tol (Gwijbel) - tronda (Gronde, hoort bij het dorp Elslo, post Makkkinga).

Makkkinga heeft geen lokale dialectverschillen. Een klein aantal (geïnnen/5 à 10) spreekt thuis Fries, maar voor wel een derde deel der inwoners is de huuslike omgangstaal Fries. Op straat en schoolplein heerst het Makkkingasters. Bij publieke gelegenheden gaat men liever over op "Nederlands"; mak'kams te. sl dasuk niks ve. st menen velen laat denkend van een spreker een eigen dialect. De verhouding Makkkingasters - Fries is zeer verschillend. Velen van boven de Esjonger hier gekomen houden zich aan hun Fries. Een groep Makkkingasters spreekt beide, Makk. en Fries vlot. Feder verstaab allebei.

Bevolking. Er is veel gemengd bedrijf; veehouder wordt belangrijker geacht dan landbouw. Er is een zuivelfabriek. Naar elders gaan een vijftal bewerken. Naar hier komen er uit andere plaatsen geen. Marktplaats: Leeuwarden (via de handel). Winkelpaatsen: Groningen. Leeuwarden. Oldesberkoop.

Zegslieden: 1. Jan Johannes Schurer, 69 j.; geb. onder Nijeburkoop 3 km. vanaf vijfde jaar hier; landbouwer; V. en M. beide van hier; spreekt Makk., maar kan zich ook goed in 'e Fries uitdrukken.

2. Johannes Luitjens Gorter, 63 j.; hier geb.; landbouwer; heeft steeds hier gewoond; V. en M. beide van hier; spreekt steeds Makk., géén Fries.

3. Joukje Johannes Gorter, 26 j.; hier geb.; in de huishouding; heeft steeds hier gewoond; V. (nr. 2) en M. van hier; spreekt steeds elbakk., géén Fries.

4. Albert Johannes Gorter, 23 j.; hier geb.; in het boerbedrijf; heeft m.u.v. 9 maand steeds hier gewoond; V. (nr. 2) en M. van hier; spreekt Makk. en ook wel Fries.